CHMIEL się, CHMIELU…

Nazwa rośliny, która kojarzy się z najstarszym określeniem napoju, czyli z PIWEM (piwo to ‘to, co się pije’), jest dobrym przykładem tego, że nie wszystkie wyrazy wędrowały z zachodu na wschód, niektóre – w przeciwnym kierunku. CHMIEL to nie tylko nazwa rośliny, słowo CHMIEL do dziś zachowało w gwarach inne znaczenie – ‘obrzędowa pieśń weselna’. Piwo, śpiew, wesele – to wszystko słowa powiązane skojarzeniowo. Do tej samej grupy semantycznej należy również ‘napój odurzający’ – a takie znaczenie ma źródłosłów naszego CHMIELU, czyli awestyński wyraz haoma-. Awestyńskie haoma- przeszło do języków irańskich, przekształcając się w dawne *χum-ala. Prasłowianie przejęli nazwę napoju, przenosząc ją na roślinę, z której sami wyrabiali podobnie działający napój. Nazwę tę następnie przejęli od Słowian Germanie, rozpowszechniając ją dalej na zachód i na północ (por. staronordyckie humli / humall, współczesne niemieckie Hopfen, duńskie Humle). A w polszczyźnie CHMIEL stał się protoplastą niewielkiej, lecz wyrazistej rodziny językowej: CHMIELOWY, CHMIELOBRANIE, CHMIELINA ‘pęd chmielu’, CHMIELNIK ‘plantacja chmielu’, CHMIELIĆ lub CHMIELOWAĆ ‘zaprawiać chmielem’, PODCHMIELIĆ SOBIE ‘wprawić się w stan lekkiego upojenia alkoholowego’, PODCHMIELONY ‘lekko pijany’.